VAATIVA ERO

Mikä tekee erosta vaativan lapselle - mitä me ammattilaiset voimme tehdä?

Anniina Kyllönen, psykologi perheneuvola

MITÄ TARKOITTAA VAATIVA ERO?

- Vaativiin eroihin liittyy usein pitkäaikaisia ja vakavia ongelmia, kuten vieraannuttamista, väkivaltaa, vainoa ja toistuvia oikeusprosesseja.
- Arvioiden mukaan noin 10 % eroista konfliktoituu, eli vuosittain noin 1500–3000 perhettä kohtaa vaativan erotilanteen.
- Lapsen ääni hukkuu vanhempien väliseen konfliktiin.

KORKEAN TURVALLISUUSRISKIN EROT

- Vakava väkivalta tai sen uhka
- vainoaminen
- seksuaalirikosepäily
- lapsen kaappausuhka

VS

KORKEAN KONFLIKTITASON EROT

- kommunikaatiovaikeudet
- pitkittynyt huoltoriita, oikeusprosessit
- lapsen/vanhemman psyykkinen oireilu
- päihdeongelma tai muu riippuvuus

MITÄ TILANTEESTA VOI SEURATA LAPSELLE?

- Konfliktoituneisiin eroihin liittyy vakavia lapsen kasvua, kehitystä ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä (Van der Wal ym. 2019)
- ACE-kokemukset vakavuusasteeltaan vaihtelevia, kokemuksina tuskallisia ja vahingollisia, häiritsevät lapsen fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä normaalia kehitystä (Kalmakis & Chandler 2014.)
- Pitkäaikainen altistuminen vanhempien välisille riidoille on tunnettu psyykkisille häiriöille altistava riskitekijä. Se lisää lapsen käyttäytymis- ja tunne-elämän ongelmien, sosiaalisten suhteiden ja terveysongelmien riskiä. (Luoma ja Laajasalo 2024)
- Pitkäkestoinen erokonflikti lisää riskiä kielteisiin seurauksiin lähes kaikilla kasvun ja kehityksen osa-alueilla. Lähes puolella lapsista on kliinisesti merkittäviä traumaoireita. (Van der Wal ym. 2019)

KAIKKI SEURAAMUKSET EI VÄLTTÄMÄTTÄ NÄHTÄVISSÄ NYT - VOI OLLA PYSYVIÄ SEURAAMUKSIA LOPPUELÄMÄKSI

STM 2025:12

AMMATTILAISEN ANSAT

YLIYMMÄRRYS/ VAROVAISUUS

- Empaattisuus vs. vastuuttaminen
  - Liika empaattisuus voi olla esteenä muutokselle/toimijuudelle
  - Käytös voi olla ymmärrettävää muttei silti hyväksyttävää
  - Rohkeus puhua asioista niiden oikeilla nimillä

ANNA PSYKOEDUKAATIOTA VANHEMMALLE:

1. **MITÄ TAPAHTUU NYT**
2. **MITÄ SIITÄ VOI SEURATA**
3. **MITÄ VANHEMPI VOI TEHDÄ - > KEINOJA OMAAN TOIMINTAAN**

PUOLUEELLISUUS

JA VINOUTUNUT EMPATIA

SURULLINEN VANHEMPI

- kutsuu auttamaan
- “mukava”
- yhteistyö sujuu
- ?

VIHAINEN VANHEMPI

- ärsyttää/turhauttaa
- “hankala”
- yhteistyökyvytön
- ?

VOIKO MOLEMMILLA OLLA SAMANLAINEN HÄTÄ/AVUN TARVE?

KEINOJA PUOLUEELLISUUTTA VASTAAN

TYÖPARITYÖSKENTELY

MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

TYÖNOHJAUS

STRUKTUOIDUT TYÖMENETELMÄT

KEINOTTOMUUDEN KOKEMUS

Miten auttaa? Mitä voimme tehdä?

- Psykoedukaatio
- Puolueettomuus
- Sinnikkyys
- Mentalisaatiokyvyssä auttaminen

Mitä mentalisaatio erotilanteessa tarkoittaa?

1. Lapsen mielen ja tunteiden ymmärrys
   - käytöksen takana olevat tunteet
   - lojaliteettiristiriita
   - lapsen säästäminen aikuisen asioilta

2. Oman mielen erottaminen lapsen mielestä
   - omat tunteet vs lapsen
   - syyllisyyden sietäminen

3. Toisen vanhemman mielen tavoittelu (VAIKEIN)
   - mitä tunteita käytöksen taustalla on
   - mitä tiedän, mitä luulen tietäväni, onko totta?

Keinoja harjoitella:

- Pysähtyminen, reflektointi , tiedonsaanti (mitä tapahtui, mitä tiedän, mitä ehkä tulkitsin)
- Ajatusten haastaminen ja niiden vaikutuksen ymmärtäminen (kognitiivinen kolmio)

Kiitos!